

LES ZA OBNOVO KMEČKIH DOMOV

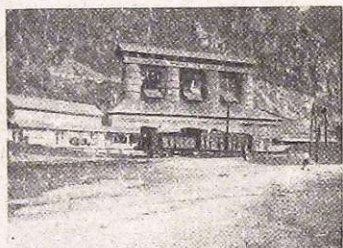

ING. ARH. R. KREGAR

KAMEN ZA OBNOVO PODEŽELJA

STEKLO

OPEKA ZA OBNOVO SLOVENSKE ZEMLJE

BETON ZA OBNOVO GOSPODARSTVA

KOVINE ZA OBNOVO NAŠE DRŽAVE

NAŠE STAVBNO GRADIVO

**»NAŠ DOM« GRADBENA STRO-
KOVNA ZALOŽBA V LJUBLJANI**

Br. 1966

Z A O B N O V O S L O V E N S K E Z E M L J E

ING. ARH. RADO KREGAR

NAŠE STAVBNO GRADIVO

LES IN UMETNO
LESNO GRADIVO
NARAVNI
IN UMETNI KAMEN
KOVINE IN ZLITINE
STEKLA
POMOŽNA GRADIVA
IN TVORIVA

LJUBLJANA 1946

»NAŠ DOM« - GRADBENA STROKOVNA ZALOŽBA V LJUBLJANI

Sestava knjige in njena uporaba

Za obnovo našega narodnega gospodarstva bomo rabili ogromne množine vsakovrstnega stavbnega gradiva. Verjetno bo tega ali onega začasno premalo, ker ga ne bo mogoče sproti izdelati ali pripeljati na določeno mesto. V takih primerih ga bomo nadomestili z drugim, ki bo pač pri roki. Sodobna gradbena tehnika je v tem oziru zelo iznajdljiva. Izkušnje so pokazale, da je vsako gradivo dobro, če je pravilno izdelano in uporabljeno na pravem mestu. Tehnična dovršenost zgradbe in njena trajnost je v pravilni uporabi gradiva in strokovnjaško izdelanih konstrukcijah.

Strokovna izdelava gradiva in njegova uporaba pa je odvisna od poznavanja surovin, iz katerih ga izdelujemo, in od tehničnega postopka produkcije. Da naš strokovni naraščaj in vse one, ki gradivo uporabljajo, seznanimo s tehnologijo produkcije, z varnostnimi in zaščitnimi sredstvi, ki delajo gradivo trajno, izdajamo to prvo knjigo »Naše stavbno gradivo«, v kateri bomo v kratkih in preglednih obrisih podali najvažnejše.

Tuja strokovna literatura, ki je bogata na strokovnih in znanstvenih delih, obravnava gradiva in njihovo produkcijo zelo izčrpno. Slovenska strokovna literatura pa je v tem oziru zelo revna. Da vsaj delno odpomore temu nedostatku, je sestavil avtor rokopise za novi knjigi »Naš les« in »Naš kamen«, ki bosta nekoliko bolj izčrpno obravnavali navedeni gradivi. V navedenih knjigah je avtor podal vse ono, kar je za naše prilike, predvsem za obnovo podeželja najvažnejše.

Največje težave pri sestavljanju tovrstnih rokopisov dela pomanjkanje slovenskih strokovnih izrazov in tehničnih pojmov. Te je avtor zbiral vsa leta svojega tehničnega in pedagoškega delovanja. Iskal jih je pri obrtnikih in delavcih, producentih in kmetih. Zato naj služi ta in naslednje knjige vsem, ki bodo ustvarjali slovensko terminologijo in tako pomagali graditi našo strokovno literaturo.

Knjiga »Naše stavbno gradivo« obravnava tvarino v štirih delih. V prvem je opisana skupina naravnega in umetnega lesnega gradiva,

PREGLEDNO KAZALO

	Stran		Stran
Les	1	Površinska obdelava lesa	27
Sestava lesa	1	brušenje, brusilna sredstva	27
mikroskopska sestava	1	luženje, prednosti luženja	28
kemijska sestava	4	načini barvanja lesa z luže-	
Tehnične lastnosti lesa	5	njem	28
Delovanje lesa	7	beljenje lesa	29
ginevanje (krčenje)	7	voščenje lesa	29
nabrekanje	8	politiranje	30
Trajnost lesa	8	matiranje (medljenje) lesa	31
Napake in bolezni lesa	9	z brušenjem	31
napake	9	s šelakovimi preparati	31
bolezni	10	s ščetkami	32
hišna goba	11	ličenje (lakiranje)	32
črvivost	12	s špirtnimi laki	32
Priprava lesa	12	z oljnatimi laki	32
Vskladiščenje lesa	16	pleskanje lesa	33
Sušenje lesa	16	Uzanse v naši lesni trgovini	34
naravno sušenje	16	Vrste lesa	35
umetno sušenje	17	merkantilen les	35
sušilne naprave	18	komisijsko blago	35
sušilni postopek	20	roboti les	35
vloga toplote pri umetnem		široko žagani les	35
sušenju lesa	21	Zaračunavanje žaganega lesa	
vpliv vlage pri sušilnem		pri trgovcih	35
postopku	21	Kakovosti lesa	36
gibanje zraka pri sušilnem		Vrste tehničnega lesa	37
postopku	21	Naš domači les, lastnosti in upo-	
vpliv pare pri sušilnem		raba (tabela)	38
postopku	22	Furnir, vezani les in umetno les-	
zlaganje lesa v sušilnice	22	no gradivo	42
sušenje	22	furnir	42
Napake lesa, nastale zaradi		vrste furnirja po načinu pri-	
nepravilnega sušenja	23	prave	43
Konzerviranje lesa	23	prednosti furnirja	43
zaščita lesa proti boleznim	23	vezani les	44
opleskanje lesa	24	Umetno lesno gradivo	44
napojitev	24	Konzistenca umetnega lesnega	
prepojitev (impregnacija)	24	gradiva	45
zaščita lesa pred hišno gobo	25	Izolacijske lastnosti umetnega	
zaščita lesa pred ognjem	26	lesnega gradiva	46